

1928 zajištění, žádajíc, by vklady choromyslného Josefa J-a. byly pro ošetrovací výlohy vinkulovány a dány do zástavy a by žalovaný opatrovník prohlásil, že s vinkulací a se zřízením práva zástavního souhlasí. Opatrovník, poukazuje na nuzné poměry choromyslného, jen částečně projevil souhlas; žalující strana žaluje, by bylo uznáno právem, že jest povinen vydati prohlášení, že svoluje, by oba vklady choromyslného Josefa J-a. byly pro pohledávku vojenské správy z titulu ošetrovacích výloh vinkulovány a do zástavy dány. Podle názoru odvolacího soudu není třeba takového prohlášení opatrovníka k zajištění, jež citovaný zákon státu přiznává, neboť není o tom výslovného ustanovení. Soud opatrovnícký i bez takového prohlášení opatrovníka může vinkulaci a zřízení zástavy podle zmíněného zákona provést v cestě nesporné, a není tudíž žalobní nárok po právu odůvodněn.

N e j v š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání opřené jen o dovolací důvod § 503 č. 4 c. ř. s. není důvodné, neboť z ustanovení předposledního odstavce § 92 zákona ze dne 17. února 1922 čís. 76 sb. z. a n., že pohledávka státu může být zajištěna již za živobytí choromyslného, neplyne, že tento nebo snad jeho zákonný zástupce jest povinen, by při tom spolupůsobil vůbec, pokud se týče prohlášení, jejichž vydání se žalobce domáhá.

Čís. 11278.

Zástavní dlužník nemůže proti zástavnímu věřiteli použití námitek, nepříslušejících osobnímu dlužníku; nemůže najmě použití námitek, s nimiž jest osobní dlužník vyloučen proto, že nepodal proti směnečnému platebnímu příkazu ve lhůtě námitky.

(Rozh. ze dne 18. prosince 1931, Rv I 1770/30).

K zajištění pohledávek žalobkyně za firmou C. bylo vloženo zástavní právo na nemovitostech, jež napotom koupil žalovaný. Žalobkyně vydobyla si napotom proti firmě C. směnečný platební příkaz, proti němuž firma C. nepodala námitky. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se věitelka na žalovaném vlastníkovi zavázaných nemovitostí, by byl uznán povinným trpěti, by se žalobkyně uspokojila z hypoték pro ni zřízených k dobytí pravoplatně přisouzených pohledávek nuceným zřízením zástavního práva na nemovitostech. Žalovaný namítl mimo jiné, že pohledávka přisouzená žalobkyni proti firmě C., není po právu. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Žaloba, o níž tu jde, jest svou právní povahou žalobou hypotekární. Poněvadž zástavní právo předpokládá platnou pohledávku, jsou námitky, jež popírají právo k pohledávce, zároveň i námitkami proti zástavnímu právu a žalovaný hypotekární dlužník, třebaže není dlužníkem osobním,

může uplatnit všechny námitky, jež nedovolují, by vznikla platná pohledávka, může se však dovolávat i toho, že jest dluh vyrovnán. V případě firmy C. byl její dluh zjištěn směnečným platebním příkazem a, poněvadž tento exekuční titul vešel v moc práva, nemohl by ani osobní dlužník pohledávku žalobkyně s úspěchem popírat a nemůže to proto činit ani odvolatel jako hypotekární dlužník, a to ani, kdyby pohledávka žalobkyně nebyla pravá. Že dluh firmy C. byl po vzniku hořejšího exekučního titulu zaplacen, nebylo odvolatelem ani tvrzeno. Z řečeného plyne, že žalobkyně má za C-em pravoplatnou pohledávku, jejíž výše je resporná, a poněvadž pro tuto pohledávku vázne na nemovitostech odvolatelových právo zástavní do výše 750.000 Kč, jest požadavek žalobkyně, aby odvolatel jako hypotekární dlužník dovolil, uplatňovati toto zástavní právo, ustanovením § 466 obč. zák. plně odůvodněn.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání není důvodné a odkazuje se na důvody napadeného rozsudku s tím, že právě z okolností, uznané i praxí i vědou (sb. n. s. č. 78, Krainz-Ehrenzweig, 1923, Das Sachenrecht, § 293, a Komentář k občanskému zákoníku, vydaný Dr. Jindřichem Klangem, 1930, str. 338), že majitel zavazeného statku, pokud se týče knihovní dlužník, vyjmouc případ nabytí v důvěře v pozemkovou knihu, o který nejde, může použití veškerých námitek proti jsoucnosti zástavního práva a zástavní pohledávky, jež přísluší osobnímu dlužníku, plyne logicky, že zástavní dlužník nemůže použití námitek, nepříslušejících osobnímu dlužníku, a že tudíž nemůže použití ani námitek, s nimiž jest osobní dlužník vyloučen proto, že nepodal proti směnečnému platebnímu příkazu ve lhůtě námitky, jak se stalo v souzeném případě. Dovolání v této příčině neprávem poukazuje k zásadě, že právní moc soudních rozhodnutí účinkuje hmotně jen mezi stranami, přezírajíc, že se žalovanému námitky osobního dlužníka neodpírají proto, že směnečný platební příkaz nabytí právní moci i proti němu, nýbrž proto, že jí nabytí proti osobnímu dlužníku, proti němuž byl vydán a jenž tím pozbyl námitek z doby před jeho vydáním, což jediné jest důvodem, že je nyní k platnosti nemůže přivést ani žalovaný, jemuž nelze přiznati oprávnění, by znovu rozvinul spor, jenž zatím mezi žalobkyní a osobním dlužníkem byl právoplatně skončen. Pravdu má dovolání v tom, že osobní dlužník nemůže uznáním dluhu zhoršiti stav hypotekárního dlužníka. Ale z toho ještě neplyne, že nesmí nechatí dojíti k tomu, by nebyl proti němu vydán rozsudek pro zmeškání, a mohl by zástavní věřitel právní účinky tohoto rozsudku odvrátiti jen námitkou, že rozsudek byl vyloučen (exceptio doli), po případě mohl by žádati na osobním dlužníku náhradu škody, kdyby mohl tvrditi a dokázati, že tento tak učinil jen v úmyslu, by tím hypotekárnímu dlužníkovi způsobil škodu (§ 1295 druhý odstavec obč. zák.). Nemůže-li však žalovaný, jak dolíčeno, uplatnit své námitky proto, že by tak nemohl učiniti ani osobní dlužník, bylo zbytečné o nich jednati.